

OŠ ŠMARJE PRI JELŠAH
Vegova ulica 26, 3240 Šmarje pri Jelšah
Telefon/faks: (03) 817-15-00, 817-15-20
e-pošta: info@os-smarje.si

IZOBRAŽEVANJE NA DOMU

INFORMACIJE ZA UČENCE in starše

Pravna podlaga

Izobraževanje na domu je urejeno v Zakonu o osnovni šoli (členi 88. do 92.). Zakon staršem daje možnost, da uveljavijo pravico do izobraževanja svojih otrok na domu. Zakonodajca to tematiko opredeljuje še v Pravilniku o preverjanju in ocenjevanju ter napredovanju učencev v osnovni šoli.

ZAKON O OSNOVNI ŠOLI

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon ureja osnovnošolsko izobraževanje, ki ga izvajajo javne in zasebne osnovne šole ali se izvaja kot izobraževanje na domu.

2. člen (cilji izobraževanja)

Cilji osnovnošolskega izobraževanja so:

- zagotavljanje kakovostne splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu;
- spodbujanje skladnega telesnega, spoznavnega, čustvenega, moralnega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti;
- omogočanje osebostnega razvoja učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njegove pozitivne samopodobe;
- pridobivanje zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje;

- vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, do drugih ljudi, svoje in drugih kultur, naravnega in družbenega okolja, prihodnjih generacij;
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljske odgovornosti;
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije;
- vzgajanje za spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- razvijanje pismenosti in razgledanosti na besedilnem, naravoslovno-tehničnem, matematičnem, informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju;
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje in sporočanje v slovenskem jeziku na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem in madžarskem jeziku;
- razvijanje sposobnosti sporazumevanja v tujih jezikih;
- razvijanje zavedanja kompleksnosti in soodvisnosti pojavov ter kritične moči presojanja; - doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja;
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja;
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanja za razumevanje in doživljanje umetniških del ter za izražanje na različnih umetniških področjih;
- razvijanje podjetnosti kot osebnostne naravnosti v učinkovito akcijo, inovativnosti in ustvarjalnosti učenca.

5. člen (pravica do izbire oblik izobraževanja)

Starši imajo pravico izbrati:

- osnovnošolsko izobraževanje otroka v javni ali zasebni šoli, ki izvaja javno veljavni izobraževalni program osnovne šole in je vpisana v razvid izvajalcev javno veljavnih izobraževalnih programov pri ministrstvu, pristojnem za šolstvo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo),
- osnovnošolsko izobraževanje otroka v zasebni šoli, ki je pri ministrstvu vpisana v register zasebnih vrtcev in šol, ki izvajajo mednarodne programe, ali
- osnovnošolsko izobraževanje otroka na domu.

V. PREVERJANJE, OCENJEVANJE IN NAPREDOVANJE UČENCEV

1. PREVERJANJE IN OCENJEVANJE

64. člen (nacionalno preverjanje znanja)

V 3., 6. in 9. razredu se znanje učencev preverja z nacionalnim preverjanjem znanja, s katerim se preverjajo cilji in standardi znanja, določeni z učnim načrtom. Nacionalno preverjanje znanja je za učence 3., 6. in 9. razreda obvezno.

V 3. razredu osnovna šola izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine in matematike. Na narodno mešanem območju osnovna šola z italijanskim učnim jezikom izvede nacionalno preverjanje znanja iz italijanščine in matematike, dvojezična osnovna šola pa iz slovenščine ali madžarščine in matematike.

V 6. razredu osnovna šola izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine, matematike in prvega tujega jezika. Na narodno mešanem območju osnovna šola z italijanskim učnim jezikom izvede nacionalno preverjanje znanja iz italijanščine, matematike in prvega tujega jezika, dvojezična osnovna šola pa iz slovenščine ali madžarščine, matematike in prvega tujega jezika.

V 9. razredu osnovna šola izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine, matematike in tretjega predmeta, ki ga določi minister. Na narodno mešanem območju osnovna šola s slovenskim učnim jezikom izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine, matematike in tretjega predmeta, ki ga določi minister, pri čemer mora biti tretji predmet italijanščina v vsakih treh zaporednih letih vsaj enkrat, osnovna šola z italijanskim učnim jezikom iz italijanščine, matematike in tretjega predmeta, ki ga določi minister, pri čemer mora biti tretji predmet slovenščina v vsakih treh zaporednih letih vsaj enkrat, dvojezična osnovna šola pa iz slovenščine ali madžarščine, matematike in tretjega predmeta, ki ga določi minister.

Tretji predmet določi minister s sklepom tako, da v septembru tekočega leta izmed obveznih predmetov 8. in 9. razreda izbere največ štiri in določi, iz katerega tretjega predmeta se bo preverjalo znanje na posamezni osnovni šoli. Če je med izbranimi predmeti tudi jezik okolja na narodno mešanem območju slovenske Istre, je izbranih predmetov lahko pet.

Dosežki nacionalnega preverjanja znanja so dodatna informacija o znanju učencev.

Učenci priseljenci iz drugih držav opravljajo nacionalno preverjanje znanja prvo in drugo šolsko leto od vključitve v osnovno šolo v Republiki Sloveniji prostovoljno, razen v 9. razredu, ko je nacionalno preverjanje znanja za njih obvezno.

Nacionalno preverjanje znanja je za odrasle prostovoljno.

Podrobnejši postopek priprave in izvedbe nacionalnega preverjanja znanja, pristojnosti organov, komisij in osnovnih šol pri pripravi in izvedbi nacionalnega preverjanja znanja, načine izvedbe in trajanje, roke, potek, pripravo gradiv, vrednotenje, obveščanje učencev o dosežkih, vpogled in ugovor na dosežke, ravnanje s podatki in hranjenje dokumentacije določi minister.

VII. IZOBRAŽEVANJE NA DOMU

88. člen (pravica do izobraževanja na domu)

Starši imajo pravico organizirati osnovnošolsko izobraževanje svojega otroka na domu (v nadaljnjem besedilu: izobraževanje na domu). Starši z izbiro izobraževanja na domu prevzamejo obveznosti, povezane z izvedbo izobraževanja svojega otroka.

Starši najpozneje do 16. avgusta tekočega šolskega leta za naslednje šolsko leto o izobraževanju na domu pisno obvestijo osnovno šolo, v katero je otrok vpisan. Pravice do izobraževanja na domu med šolskim letom ni mogoče uveljavljati. Starši o izobraževanju na domu osnovno šolo pisno obvestijo za vsako šolsko leto posebej.

Obvestilo iz prejšnjega odstavka vsebuje ime in priimek otroka, kraj, kjer bo izobraževanje potekalo, ter ime in priimek oseb, ki bodo otroka poučevale.

Osnovna šola vodi dokumentacijo o izobraževanju učenca na domu.

Starši lahko med šolskim letom prekinejo izobraževanje na domu. Vključitev učenca v izobraževanje v osnovni šoli je mogoča do začetka rokov za ocenjevanje znanja za učence, ki se izobražujejo na domu, določenih v pravilniku, ki ureja šolski koledar za osnovne šole. O prekinitvi izobraževanja na domu so starši dolžni pisno obvestiti osnovno šolo.

89. člen (obveznosti osnovne šole do učencev, ki se izobražujejo na domu)

Osnovna šola za učenca, ki se izobražuje na domu:

- ob začetku šolskega leta staršem predstavi cilje, standarde znanja, merila ocenjevanja in pogoje za napredovanje v naslednji razred,
- starše sproti obvešča o rokih in načinu izvedbe ocenjevanja znanja učenca ter izvede ocenjevanje znanja v rokih, ki so določeni s pravilnikom, ki ureja šolski koledar,
- omogoči izposojlo učbenikov iz učbeniškega sklada,
- omogoči opravljanje teoretičnega in praktičnega dela kolesarskega izpita,
- obvesti starše o terminih pregledov učencev iz 13. člena tega zakona.

90. člen (ocenjevanje znanja)

Za učenca, ki se izobražuje na domu, se ocenjuje znanje iz vseh predmetov glede na predmetnik posameznega razreda javno veljavnega programa osnovne šole, v katerem se učenec izobražuje.

Učenec, ki se izobražuje na domu, se udeleži ocenjevanja znanja, ki je določeno v skladu s tem zakonom in podzakonskimi akti. Ocenjevanje znanja izvaja osnovna šola, v katero je učenec vpisan. Znanje učenca oceni izpitna komisija.

Če učenec, ki se izobražuje na domu, ne doseže minimalnih standardov znanja oziroma je negativno ocenjen pri posameznem predmetu, ima pravico do ponovnega ocenjevanja znanja pred začetkom naslednjega šolskega leta.

Če učenec, ki se izobražuje na domu, ponovnega ocenjevanja znanja ne opravi uspešno, mora v naslednjem šolskem letu nadaljevati osnovnošolsko izobraževanje v javni ali zasebni osnovni šoli iz prve ali druge alineje 5. člena tega zakona. V tem primeru starši pravice do izobraževanja učenca na domu v naslednjih razredih ne smejo več uveljavljati.

Če učenec 9. razreda, ki se izobražuje na domu, ponovnega ocenjevanja znanja ne opravi uspešno, lahko opravlja popravni izpit ali 9. razred ponavlja.

91. člen (nacionalno preverjanje znanja za učence, ki se izobražujejo na domu)

Za učence, ki se izobražujejo na domu, se za nacionalno preverjanje znanja uporablja določba 64. člena tega zakona.

92. člen (spričevalo o izobraževanju na domu)

Osnovna šola, v katero je učenec, ki se izobražuje na domu, vpisan, izda učencu ob koncu vsakega razreda spričevalo. Spričevalo je javna listina.

102. člen (globa za prekrške za starše)

Z globo od 100 do 300 eurov se za prekršek kaznuje starše, če v roku, določenem v 96. členu tega zakona, šoli ne sporočijo sprememb podatkov, vsebovanih v zbirkah podatkov iz 95. člena tega zakona (96. člen tega zakona).

Z globo od 500 do 1000 eurov se za prekršek kaznuje starše, če:

- ne vpišejo otroka v osnovno šolo v skladu s 45. členom tega zakona;
- njihov otrok ne obiskuje pouka in drugih dejavnosti v okviru obveznega programa osnovne šole iz neopravičljivih razlogov (50. člen tega zakona);

- iz neupravičenih razlogov ne zagotovijo udeležbe učenca, ki se izobražuje na domu, na ocenjevanjih znanja v skladu z drugim odstavkom 90. člena in tretjim odstavkom 92.c člena tega zakona;
- ne zagotovijo učitelja za izobraževanje na domu v skladu s prvim odstavkom 92.a člena tega zakona.

IZVLEČEK PRAVILNIKA O PREVERJANJU IN OCENJEVANJU ZNANJA TER NAPREDOVANJU UČENCEV V OSNOVNI ŠOLI

OCENJEVANJE ZNANJA

6. člen (ocenjevalci)

Znanje učenca iz posameznega predmeta ocenjuje učitelj, ki predmet poučuje, če s tem pravilnikom ni drugače določeno. Pri popravnih in predmetnih izpitih učenčevo znanje oceni izpitna komisija. Znanje učenca, ki se izobražuje na domu, oceni izpitna komisija.

17. člen (izobraževanje na domu)

Učenec, ki se izobražuje na domu, opravlja preverjanje znanja iz predmetov, ki jih določa Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 — uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11 in 40/12 — ZUJF; v nadaljnjem besedilu: Zakon o osnovni šoli).

Znanje učenca, ki se izobražuje na domu, oceni izpitna komisija šole, na katero je učenec vpisan. Šola starše učenca, ki se izobražuje na domu, sproti obvešča o rokih in načinu izvedbe ocenjevanja znanja učenca. Učenec, ki se izobražuje na domu in ne doseže minimalnih standardov znanja za posamezni razred oziroma je negativno ocenjen, ima pravico do ponovnega ocenjevanja znanja na enak način in v rokih, ki so določeni za opravljanje izpitov v drugem roku skladno s pravilnikom o šolskem koledarju.

31. člen (izpitna komisija)

Učenec izpite opravlja pred izpitno komisijo. Izpitna komisija ima predsednika in dva člana, ki jih imenuje ravnatelj osnovne šole praviloma izmed učiteljev šole, v posameznih primerih pa lahko za člana komisije imenuje tudi učitelja druge šole.

32. člen (ustni in pisni izpiti)

Izpiti so pisni in ustni ali samo ustni.

Pisni in ustni izpit se opravlja pri slovenščini in italijanščini oziroma madžarščini, tujem jeziku in matematiki, pri drugih predmetih je izpit samo ustni.

Pisni del izpita traja praviloma 45 minut, vendar največ 60 minut, ustni del pa lahko traja največ 30 minut.

Teme, naloge in vprašanja za izpit, ki so v skladu z učnim načrtom predmeta, določi izpitna komisija pred začetkom opravljanja izpita. izpitna komisija oceni učenca neposredno po ustnem izpitu. Z oceno seznanj učenca takoj.

Uveljavitev pravice do izobraževanja na domu

Starši morajo najkasneje do začetka šolskega leta o izobraževanju na domu pisno obvestiti osnovno šolo, na katero je otrok vpisan. Med šolskim letom pravice do izobraževanja na domu ni možno uveljavljati. Zakon o osnovni šoli določa, da obvestilo vsebuje: ime in priimek otroka, kraj, kjer bo izobraževanje potekalo in ime ter priimek osebe, ki bo otroka poučevala.

Zakon ne zahteva, da bi morali starši utemeljiti razloge, iz katerih uveljavljajo to pravico, morajo pa šolo o tej obliki izobraževanja obvestiti za vsako šolsko leto posebej.

Za to obliko se starši in učenec odločijo prostovoljno, zavezani pa so z določbami, ki se nanašajo na preverjanje in ocenjevanje znanja ob koncu šolskega leta oziroma ob koncu vzgojno_izobraževalnih obdobj. Zakon ne predpisuje pogojev za osebe, ki otroka poučujejo na domu, niti jim v ta namen niso zagotovljena javna sredstva. Ob tem še pojasnjujemo, da osnovnošolska zakonodaja ne predvideva t. i. šolanja na daljavo oziroma izobraževanja preko spleta.

Če se starši za to obliko izobraževanja odločijo že na začetku, to je ob vpisu otroka v osnovno šolo, se otrok vpiše v tisto osnovno šolo, ki ga je v skladu z 48. členom Zakona o osnovni šoli dolžna vpisati, to je šola šolskega okoliša, v katerem otrok stalno oziroma začasno prebiva. Če bi starši želeli izobraževanje na domu izvajati preko druge šole (torej šole izven matičnega šolskega okoliša), veljajo glede vpisa in prepisa na drugo šolo enaki pogoji oziroma postopek kot za ostale učence. Navedeno pomeni, da se poleg Zakona o osnovni šoli upošteva tudi Uredba Vlade, ki ureja merila za oblikovanje javne mreže osnovnih šol.

V kolikor izobraževanje na domu ne poteka v skladu z 89., 90. in 91. členom Zakona o osnovni šoli in gre za razloge na strani staršev, je to prekršek po 102. členu zakona, ki ga na podlagi prijave šole obravnava Inšpektorat RS za šolstvo in šport.

Izvajanje pravice do izobraževanja na domu

Učenec, ki se izobražuje na domu, je vpisan na določeno šolo in ima status učenca ter se vodi v šolski dokumentaciji kot učenec, ki je vključen v oddelek posameznega razreda.

Zakon ne predvideva, da bi se izobraževanje na domu izvajalo tako, da bi bil učenec občasno prisoten pri pouku oziroma bi se udeleževal dejavnosti, ki jih v skladu z letnim delovnim načrtom organizira šola (na primer: dnevi dejavnosti, šola v naravi, interesne dejavnosti, ipd.). Neglede na navedeno pa se učenec lahko udeleži tekmovanj, priprav na tekmovanja pa šola zanj ni dolžna izvajati. Medletnega preverjanja oziroma ocenjevanja znanja za učence, ki se izobražujejo na domu, šolska zakonodaja ne predvideva, niti ni predvideno, da bi šola učencu posredovala učna gradiva, ki jih pripravljajo učitelji (preizkusi znanja, učni listi, dostop do gradiv v e-učilnicah, ipd.).

Plavalni tečaj

Plavalne vsebine, s tem pa tudi plavalni tečaj, so del programa veljavnega učnega načrta, katerega izvedbo za učence, ki se izobražujejo na domu, v skladu z odločitvijo za izobraževanje na domu, poskrbijo starši. Šola plavalnega tečaja za učence, ki se izobražujejo na domu, ne zagotavlja.

Kolesarski izpit

Učenci, ki se izobražujejo na domu lahko na šoli, na katero so vpisani, opravljajo teoretični in praktični del kolesarskega izpita. Posameznih vsebin, ki se nanašajo na pripravo za kolesarski izpit, šola tem učencem ne zagotavlja. Ob koncu pouka šola učencem, ki so opravili kolesarski izpit, izda javno listino – kolesarska izkaznica.

Preverjanje in ocenjevanje znanja učencev

Z izobraževanjem na domu mora učenec pridobiti vsaj enakovreden izobrazbeni standard, kot ga zagotavlja program javne šole. Učenec mora s tem namenom opravljati preverjanje znanja, ki je v funkciji ocenjevanja znanja. Doseženi standard znanja preverja osnovna šola, na katero je učenec vpisan. Učenec opravlja preverjanje znanja, na podlagi katerega se ugotovi doseženi standard znanja. Nabor predmetov je po posameznih vzgojno-izobraževalnih obdobjih določen v 90. členu Zakona o osnovni šoli.

Ob koncu šolskega leta učenci opravljajo preverjanje znanja pred izpitno komisijo, ki oceni njihovo znanje iz predpisanih predmetov. Glede izpitne komisije in izpitov se uporabljajo določbe pravilnika, ki ureja preverjanje in ocenjevanje znanja. Sestava izpitne komisije je identična kot za predmetne izpite. Izpitna komisija ima predsednika in dva člana, ki jih imenuje ravnatelj praviloma izmed učiteljev šole, v posameznih primerih pa lahko za člana komisije imenuje tudi učitelja druge šole.

Roki so določeni s šolskim koledarjem (pravilnik in navodila ministra). Šola starše učenca, ki se izobražuje na domu, sproti obvešča o rokih in načinu izvedbe ocenjevanja znanja učenca. Če učenec ne doseže standarda znanja za posamezni razred, ima pravico do ponovnega preverjanja

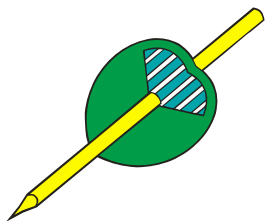
znanja pred začetkom naslednjega šolskega leta. Če učenec ponovnega preverjanja znanja ne opravi uspešno, mora v naslednjem šolskem letu nadaljevati osnovnošolsko izobraževanje v javni ali zasebni šoli. Za učence, ki se izobražujejo na domu, glede napredovanja v naslednji razred veljajo enaka pravila, kot za ostale učence. Če učenec 9. razreda ponovnega preverjanja ne opravi uspešno, lahko 9. razred ponavlja ali opravlja popravni izpit.

Nacionalno preverjanje znanja

Učenci, ki se izobražujejo na domu, opravljajo tudi nacionalno preverjanje znanja. Za te učence se uporablja 64. člen Zakona o osnovni šoli, ki določa, da je nacionalno preverjanje znanja za učence 6. in 9. razreda obvezno. Podrobnejše določbe so predpisane s Pravilnikom o nacionalnem preverjanju znanja v osnovni šoli, glede rokov se upošteva Pravilnik o šolskem koledarju za osnovne šole in s tem povezana podrobnejša navodila ministra, glede izvedbe pa je potrebno upoštevati vsakoletna navodila za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja v osnovni šoli. Šola k nacionalnemu preverjanju znanja prijavi tudi učence, ki se izobražujejo na domu. Pisno preverjanje znanja ti učenci opravljajo hkrati z ostalimi učenci. Za učence, ki se izobražujejo na domu, veljajo enaka določila o načinu in trajanju nacionalnega preverjanja znanja kot za ostale učence. V primeru, da se učenec iz utemeljenih razlogov nacionalnega preverjanja znanja ne udeleži, starši o tem obvestijo šolo. Šola mora starše pravočasno seznaniti z navodili in roki za nacionalno preverjanje znanja in načinom izvedbe.

Izposoja učbenikov iz učbeniškega sklada

Učenci, ki se izobražujejo na domu, imajo pravico do izposoje učbenikov iz učbeniškega sklada. Glede možnosti izposoje učbenikov iz učbeniškega sklada šola do začetka šolskega leta obvesti starše učencev, ki se izobražujejo na domu. Izposoja poteka na enak način kot za ostale učence.

OŠ ŠMARJE PRI JELŠAH
Vegova ulica 26, 3240 Šmarje pri Jelšah
Telefon/faks: (03) 817-15-00, 817-15-20

OBVESTILO O IZOBRAŽEVANJU NA DOMU

Podpisani/podpisana _____

(starši/zakoniti zastopniki otroka)

(prebivališče)

Vas obveščam, da se bo moj otrok _____

rojen _____, v šolskem letu 20__ / ____ izobraževal na domu.

Javno veljavni program

Izobraževanje bo potekalo v skladu s predmetnikom in učnim načrtom _____ razreda javno veljavnega programa devetletne osnovne šole.

Kraj izobraževanja: _____

Ime in priimek oseb, ki bodo otroka poučevale: _____

Moj otrok

IMA

NIMA

(OBKROŽITE)

Odločbe o usmeritvi Komisije za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami.

Podpisani/ podpisana izjavljam, da sem seznanjen/a z načinom in pogoji izobraževanja na domu za mojega otroka. Zavežujem se, da bo moj otrok opravljal ppredpisano preverjanje znanja ob koncu šolskega leta.

Podpis staršev/zakonitega zastopnika: _____

Kraj in datum: